

Červenec a srpen 2021 v Zátocce nosatých opic

I během léta zůstává život v Indonésii postížený pandemií Covid-19. Bohužel už ale ani tato nestabilní situace nedokáže dál pozdržet plány na přesun hlavního města Indonésie do oblasti Balikpapanského zálivu. To přináší velké hrozby pro zdejší přírodu. Jim se snažíme čelit zapojením do mezinárodního programu Tropical Forest Conservation Act, v rámci kterého má být část Balikpapanského zálivu prohlášena chráněným územím. V rámci této snahy probíhá sběr podpůrných dat v terénu, socializace s místními obyvateli i jednání s nejvyššími představiteli místní vlády. Zasáhli jsme také do nerozumného plánu místní vlády přesunout do Balikpapanského zálivu populaci opic kahau nosatých z nedaleké řeky Tunan. Připravujeme se také na obnovení vzdělávacího programu na školách.

1. Pandemie už dále nedokáže zbrzdit plánovaný přesun hlavního města

Všechny propagační fotografie z návštěv prezidenta se snaží ukázat území zálivu jako odlesněné a bezcenné...

Plán na přesun hlavního města Indonésie do Balikpapanského zálivu nadále vyvolává kritiku ochránářské komunity. Pandemie Covid-19 sice výstavbu města pozastavila a na čas umlkla i s tím související propaganda, ale od začátku letošního roku se téma do tisku opět vrací. Isran Noor, guvernér Východního Kalimantanu, veřejnost ujišťuje, že výstavba hlavního města proběhne i bez ohledu na pandemii. Začalo se už se zarovnáváním plochy, na které

mají vzniknout nové vládní budovy. Jde prozatím o ekologicky bezcenné území,

kteřé bylo koncesí na pěstování monokultur rychle rostoucích dřevin. Z úst některých vládních úředníků se ale objevuje i kritika celého projektu. Ecky Mucharam, představitel místního parlamentu, kritizoval nejen nevhodnost tak velké investice v době pandemie, ale o její ekonomické a sociální dopady. Negativní ekologický dopad však ani on nezmiňuje. Národní územní plánovací úřad již na příští rok výstavbu města vyčlenil astronomickou částku, která odpovídá 2 trilionům českých korun. Ochranářská komunita zatím bohužel nenašla cestu, jak tomuto destruktivnímu vládnímu projektu oponovat.

2. Proces vyhlášení mořské rezervace Balikpapanském zálivu pokračuje

Jedna z debat s místní komunitou o vyhlášení mořské rezervace

Nevládní organizace Pokja Pesisir, jejíž součástí je i náš právní tým, se v letošním roce zapojila do programu *Tropical Forest Conservation Act Kalimantan*. Jeho principem je smazání části státního dluhu výměnou za vyhlášení nových chráněných území. Jedním z nich je i rezervace v Balikpapanském zálivu, která je již zanesena v novém provinčním územním plánu pro moře a pobřeží. Nyní probíhá v terénu i mezi místními komunitami řada přípravných prací. Území je třeba zmapovat a nafotografovat s pomocí dronu. Je také třeba kontaktovat

místní rybářskou komunitu a objasnit jim regulace, které jim i nadále umožní oblast využívat pro rybolov. Náš právní tým v té souvislosti školí místní rybáře v možnostech zapojení do občanských iniciativ a v správné komunikaci s ládními úřady i korporacemi. Tým se sešel i s nejvyššími představiteli obou distriktů, mezi které je Balikpapanský záliv rozdělen, tedy se starostou města Balikpapanu a s regentem distriktu Penajam Paser Utara, a s představiteli

Jeden z ostrůvků, který bude součástí mořské rezervace

Ministerstva moří a rybolovu. Všichni přislíbili podporu vyhláše, která stanoví regulace, týkající se nově vyhlášeného chráněného území. To je ovšem v pravomoci provinční vlády Východního Kalimantanu. Shromážděná data budou tedy nybí předána guvernérovi provincie a provinční odnoži Ministerstva pro moře a rybolov. Další jednání budou pokračovat v provinčním hlavním městě Samarindě.

3. Byl zastaven nesmyslný projekt translokace kahau nosatých

Nejbližší lokalitou mimo Balikpapanský záliv, kde ještě přežívá populace opic kahau nosatých, je řeka Tunan. Rozloha i kvalita biotopu na této řece je však podstatně nižší, než jak je tomu v zálivu. Proto vláda distriktu Penajam Paser Utara navrhla přemístit všechny kahau z této řeky do zálivu. To se ale setkalo s oprávněnou kritikou ochranářské

Samec kahau se krmí v koruně mangrovu na řece Tunan. Foto Nur Rahman

Rozloha habitatu a rozšíření tlup kahau nosatých na řece Tunan

veřejnosti i primatologů. Balikpapanský záliv je již domovem velmi početné populace kahau, která také čelí zmenšování jejich životního prostoru. Po kahau na řece Tunan je třeba zajistit ochranu jejich vlastního zbývajícího životního prostoru. Vyslali jsme proto na řeku Tunan tým, který nedávno sčítal kahau nosaté v Balikpapanském zálivu, společně se studentem

Nur Rahmanem, který nás na začátku na celý problém upozornil. Nekolikadenní průzkum doložil přítomnost 212 kahau ve 14 tlupách, včetně 11 harémů (jeden samec s více samicemi a jejich potomky) a 3 skupin samců. Taková populace je příliš početná, než aby se mohla efektivně přesunout jinam. Přesun by byl nutně doprovázen stresem a úhyny a byl by finančně velmi nákladný. Daleko vhodnější řešením je přísnější ochrana zbývajících stromového porostu podél řeky Tunan. Místní vláda nakonec tyto argumenty uznala, projekt relokace kahau stáhla a nyní probíhá vyjednávání o efektivnější ochraně životního prostředí těchto opic na řece Tunan.

4. Na školách v Balikpapanském zálivu pomalu začíná výuka

Už od začátku roku 2020 jsou školy v Balikpapanském zálivu z důvodu pandemie zavřené. Musel být zastaven i náš program environmentální výchovy. Nyní se situace pomalu začíná zlepšovat. Ředitel odboru pro vzdělávání distriktu Penajam Paser Utara vyhlásil, že omezená výuka na školách už může začít. Třídy jsou prozatím rozdělené do dvou skupin, takže polovina žáků dochází dopoledne a druhá polovina odpoledne. Náš vzdělávací tým nyní školy kontaktuje a zhušťuje, kdy bude možné obnovit i externí program environmentální výchovy. Začínat budeme pravděpodobně na mateřských školách.

Jedna z mateřských školek, které jsou zatím stále zavřené